

Mailbericht d.d. 14 januari 2020

Geachte raadsleden en raadsadviseurs van gemeente Hillegom,

Allereerst wensen wij u een mooi en voorspoedig 2020!

Een nieuw jaar waarin veel staat te gebeuren, zo ook op het gebied van milieuwetgeving en vergunningen.

Graag willen wij, initiatiefnemers van onderstaande petitie, alle gemeenten in Nederland waarschuwen voor de gevolgen van vergunningen voor PFOA en GenX onder de nieuwe EU-regels.

Daarnaast vragen wij u om als gezamenlijke raad van gemeente Hillegom aan te sluiten bij het standpunt van de gemeente Krimpenerwaard: "Geen vergunningen voor het (indirect) lozen van PFOA en GenX".

In de tekst hieronder zullen wij deze punten toelichten.
De bronnen hebben wij onderaan ook vermeld.

Mocht u meer informatie willen ontvangen, dan kunt u contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Liana Jager, Renate van der Werf, Marco Goudriaan en Marielle Herreveld
Initiatiefnemers petitie 'Geen gif in de Lek'

TOELICHTING:

Petitie 'Geen gif in de Lek'

Met onze petitie willen wij waarschuwen voor vergunningen die momenteel in de maak zijn bij de provincie. Het betreft vergunningen voor 'indirecte lozingen' van PFOA en GenX door het Dordtse bedrijf Chemours.

Deze 'indirecte lozingen' vinden plaats bij afvalverwerkers van Chemours en vallen buiten de bestaande vergunningen. De aanvraag om deze lozingen te legaliseren wordt behandeld door de provincie Zuid-Holland, omdat deze beslist over de omgevingsvergunning van Chemours.

Deze vergunningen voor PFOA en GenX zouden niet afgegeven moeten worden, omdat deze stoffen in 2019 door het Europees Agentschap voor Chemische stoffen (ECHA) recentelijk zijn geclassificeerd als 'zeer zorgwekkende stoffen' die:

- mogelijk ernstige gezondheidseffecten veroorzaken (wordt momenteel onderzocht door het EU-project: Human Biomonitoring for Europe HBM4EU)
- niet afbreken in het milieu
- zich snel en makkelijk verspreiden in het milieu
- heel moeilijk te verwijderen zijn uit (grond)water

Link naar petitie: <https://petities.nl/petitions/geen-gif-in-de-lek?locale=nl>

Nieuwe wetgeving in zicht

De regels voor het lozen van PFOA en GenX zijn in de afgelopen jaren al flink aangescherpt. In de praktijk ontbreekt echter het toezicht op de afvoer en verwerking van deze stoffen.

In het NOS journaal van 5 december 2019 erkent gedeputeerde Floor Vermeulen van de Provincie Zuid Holland dat er geen zicht is op de afvalstromen. Het Dordtse bedrijf Chemours is patenthouder van PFOA/GenX. In de afgelopen jaren is de directe uitstoot hiervan sterk teruggebracht, maar van ruim 95% van hun filterafval is niet duidelijk waar dit uiteindelijk blijft.

Onderzoek door Inspectie Leefomgeving en Transport bracht dit in 2018 en 2019 aan het licht: het toezicht op Chemours is ver onder de maat. Daarbij worden de stoffen PFOA en GenX door incidenten of onjuiste verwerking op steeds meer locaties in Nederland aangetroffen.

In 2017 had het waterbedrijf Oasen al aandacht gevraagd voor ophoping van chemische stoffen in het milieu. Specifiek ging dit over PFOA en GenX, omdat de waterzuivering deze stoffen niet kan reinigen. Via het rivier- en grondwater komen die vrijwel 1 op 1 in ons drinkwater terecht. Oasen sprak toen over een 'wezenlijke dreiging' voor het toekomstige drinkwater.

De betrokken ministers (Van Veldhoven, Van Nieuwenhuizen) willen het probleem van Pfas-vervuiling zoals PFOA en GenX daarom structureel gaan aanpakken. Zowel op landelijk als EU niveau komt er een wettelijk verbod op PFOA/GenX en de uitstoot moet worden uitgefaseerd naar 'nul-emissie'. Dit plan vergt echter een eenduidige aanpak voor alle schadelijke pfas-stoffen in de EU. De invoering ervan kan daarom nog enkele jaren in beslag nemen.

Juridische consequenties

Totdat deze EU-regelgeving van kracht wordt, zal er op lokaal niveau al kritisch gekeken moeten worden naar milieuvergunningen die bij de provincie worden aangevraagd: zijn die straks onder de nieuwe regels nog wel houdbaar?

Juridische aansprakelijkheid speelt hierbij een belangrijke rol: wie draagt de verantwoordelijkheid en kosten van grond(water)vervuiling?

Lozingen zonder vergunning, ofwel een 'milieudelict', blijven het probleem van de producent. Maar wanneer een niet-vergunde vervuiling wordt 'gelegaliseerd' door rijkswaterstaat of de provincie, dan worden de lozingen het probleem van de gemeenschap. In het geval van PFOA en GenX is dit een zeer kostbaar probleem.

De vervuiling uit het verleden in o.a. Lekkerkerk en Gouderak liggen hierbij nog vers in het geheugen.

Spreek u uit vóór veiligheid

Om deze 'last minute'-vergunningen voor onomkeerbare vervuiling te voorkomen, verzoeken wij alle gemeenten in Nederland om zich uit te spreken tegen legalisatie van PFOA en GenX lozingen.

We delen hierin allemaal hetzelfde belang: schone rivieren en schoon drinkwater. De verantwoordelijkheid van grond- en watervervuiling mag niet worden afgeschoven op de gemeenschap.

U kunt dit een halt toeroepen door als gemeenteraad een verzoek in te dienen bij de twee betrokken Ministeries, Rijkswaterstaat en Gedeputeerde Staten.

De gemeenteraad van de Krimpenerwaard ging u al voor en heeft per brief een verzoek ingediend om:

- het lozen van Pfas/GenX per direct te stoppen,
- hiervoor geen vergunningen te verlenen, ook niet daar waar de vervuiling al een feit is door een incident of eerdere lozingen,

Totdat is aangetoond dat:

- deze stoffen op een verantwoorde wijze door de producent worden verwerkt,
- deze stoffen bewezen veilig zijn voor de volksgezondheid

De brief is gepubliceerd op de website van gemeente Krimpenerwaard, zie raadsvergadering van 10-12-2019 onder sub

28(B): https://channel.royalcast.com/gemeentekrimpenerwaard/#!/gemeentekrimpenerwaard/20191210_1

Hoe meer gemeentes in Nederland zich hierbij aansluiten, hoe sterker we staan!

BRONNEN

European Chemicals Agency (ECHA)

Europees Agentschap voor chemische stoffen: uitvoering van Europese wetgeving voor chemische stoffen

<https://echa.europa.eu/nl/legislation>

GenX aangewezen als 'zeer zorgwekkende stof' door ECHA 2019

<https://www.waterforum.net/genx-aangewezen-als-zeer-zorgwekkende-stof/>

Jaarverslag REACH 2018

Bureau REACH van het RIVM ondersteunt en adviseert de overheid over de uitvoering van Europese wetgeving inzake chemische stoffen.

<https://rivm.openrepository.com/handle/10029/623111>

Europees Milieu Agentschap (EMA)

Verzamelt en deelt informatie over effecten van chemische stoffen op milieu.

<https://www.eea.europa.eu/nl>

Emerging chemical risks 2019 (volledig rapport) - EMA

<https://www.eea.europa.eu/publications/emerging-chemical-risks-in-europe>

Emerging chemical risks 2019 (korte uitleg) - Waterbriefing Global

<https://www.waterbriefingglobal.org/european-environment-agency-warns-over-emerging-chemical-risks-to-european-environment-and-human-health/>

Kaderrichtlijn Water (KRW) - RIVM

De Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt richtlijnen vast voor de onttrekking en kwaliteit van drinkwater.

<https://www.rivm.nl/kaderrichtlijn-water-krw>

Ontwikkelingen in wetgeving van lozing oppervlaktewater sinds 2002

<https://www.lenntech.nl/wetgeving-lozing-oppervlaktewater.htm>

Wetgevingsoverleg Water 2019

https://www.vewin.nl/nieuws/paginas/Wetgevingsoverleg_Water_nu_of_nooit_voor_halen_doelen_Kaderrichtlijn_Water_1067.aspx

Rapport Vewin 2019

https://www.vewin.nl/SiteCollectionDocuments/Publicaties/De_kwaliteit_van_bronnen_van_drinkwater_in_Nederland.pdf

Drinkwaterbedrijven bezorgd over kwaliteit bronnen (Waterforum 2019)

<https://www.waterforum.net/drinkwaterbedrijven-bezorgd-over-kwaliteit-van-hun-bronnen/>

Drinkwaterbedrijven bezorgd over kwaliteit bronnen (VeWin 2019)

https://www.vewin.nl/nieuws/paginas/Kwaliteit_van_bronnen_voor_drinkwater_steds_meer_ond_er_druk_1054.aspx

Onderzoek VU A'dam: hoge waarden GenX in Papendrechts leidingwater

<https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2019/05/07/veel-meer-genx-in-papendrechts-leidingwater/>

Grondwatervervuiling door GenX is niet meegerekend in 'Monetaire Milieuschade Nederland' (UvT 2018)

https://pure.uvt.nl/ws/portalfiles/portal/31827322/pbl_2018_monetaire_milieuschade_in_nederland_3206.pdf

Snelle verspreiding GenX (Zembla 2017)

<https://www.bnnvara.nl/zembla/artikelen/genx-ook-in-kraanwater-in-regio-den-haag-zoetermeer-en-leiden-politiek-bezorgd>

Overzicht PFOA en GenX vervuiling door DuPont/Chemours (Follow the Money 2015-2019)

<https://www.ftm.nl/dossier/chemours-dupont>

Onduidelijk waar afval Chemours blijft

https://www.npostart.nl/nos-journaal/05-12-2019/POW_04059563

Onvoldoende zicht op verspreiding GenX - ILT 2019

<https://www.ilent.nl/actueel/nieuws/2019/09/afvalstromen-chemours/afvalstromen-chemours>

Afvalverwerkers worden niet geïnformeerd over GenX

<https://www.ilent.nl/actueel/nieuws/2018/06/26/weinig-tot-geen-aandacht-bij-chemours-en-afvalketen-voor-uitstoot-'genx-stoffen'>

Rapport Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) 2018 - Afvalstromen Chemours

https://www.ilent.nl/documenten/rapporten/2018/06/08/afvalstromen-van-chemours?fbclid=IwAR1wn1xQmhlA2Cx18Q_UIPBcl-wRaXDSyg3Rc6Rw3cENdKHjs8JtJu9s8Zg

Rapport Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) 2019 - Vervolgonderzoek afvalstromen Chemours

https://www.ilent.nl/documenten/rapporten/2019/09/25/vervolgonderzoek-afvalstromen-chemours?fbclid=IwAR3FveeVMqfWgBjfTIUNBjX9-CKvMn64mQ_ZKwuZKAkS04OIXI_bNVDDeeDE
